

Az előzetes egyeztetések vezérfonalául szolgáló kérdésekre érkezett válaszok összesítése

- Vitaindító kiegészítése a Nemzeti Megelőzési Program előkészítéséről szóló
műhelymunkához

Az alábbi javaslatcsomag a kiküldött vitaindítóban (és a meghívóban) hivatkozott előzetes egyeztetések emlékeztetőiből készült kivonat. A javaslatok nem minden esetben tükrözik a Humusz Szövetség álláspontját! Ezeket a javaslatokat műhelymunkán megvitatva alakítjuk ki álláspontunkat.

Felépítés, kapcsolódás más dokumentumokhoz

- [Az Országos Hulladékgazdálkodási Terv része legyen a NMP, vagy önálló dokumentum](#)

Önálló dokumentum, mert

- így valódi súlyt kap, nem sikkad el a többi fejezet között
- nem kizárólag hulladékgazdálkodási témákat érint
- más ütemezés az elvárt (OHT 2009-től, NMP 2014-től lép érvényre)
- a NMP-ra uniós előírás van, az OHT-ra nincs, ez megmutatkozik a jelenlegi helyzetben is

- [Milyen sorrendiség célszerű? : Országos Hulladékgazdálkodási Terv, hulladékgazdálkodási törvény, NMP...](#)

A termékdíj, Hgt. Sorrend adott, utána OHT és NMP párhuzamosan (, utóbbi az OHT elkészültével még kiegészíthető.

- [Milyen felépítésben tárgyalja a hulladékmegelőzési intézkedéseket? Anyagáramok szerint? Célcsoportok szerint? Életciklus fázisok \(tervezés, gyártás, fogyasztás...\) szerint?](#)

Az anyagáramok méréséből kell kiindulni. Erre építhető megalapozó kutatás, az uniós ajánlások is jellemzően így épülnek fel, illetve a célszámok is erre vonatkoznak. Az anyagáramok ismeret után megkeressük a közeleztetett (szereplőket), és a szükséges intézkedéseket amivel az adott anyagáramokat csökkenteni lehet.

Az általános bevezetésben elvek lefektetésében szerepeljen az ésszerű fogyasztáscsökkenés, ezt szolgáló adóemelések.

- [Milyen további \(stratégiai\) dokumentumokhoz kell illeszkednie?](#)

Hogy milyen egyéb stratégiákkal, jogszabályokkal kell összehangolni a NMP-ot, a jelentős szempont, de a jogi koherencia biztosítása a Minisztérium feladata és kompetenciája, nem érdemes sok energiát erre szánni.

Többek között ezek a dokumentumok szorosan kapcsolódnak a NMP-hoz:

Országos Hulladékgazdálkodási Terv

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia

Energiastratégia

Vidékfejlesztési Stratégia

Környezettechnológiai és Innovációs Strat.

Tartalmi kérdések

- [Saját szerepvállalás? Mit tud tenni az általa képviselt területen a hulladékmegelőzésért?](#)
- [Hogyan jelenik meg most ezen a területen a megelőzés? A hierarchia mely szintje van előtérben?](#)

(Tárgyalópartnertől személyétől erősen függő válaszok, beleépítve az összesítés többi részébe.)

- [Mit lát az előrelépés legnagyobb gátjának?](#)

A versenyképesség általában felül kerekedik a környezetvédelmi szempontokon. Egyre kevésbé van ellenőrzés, az állam és az önkormányzatok ellenőrzési szerepének és felelősségének rögzítése a Hgt tervezetből kimaradt, felügyelőségeket is leépítik. A kötelezően megelőzésre fordítandó összegek (pl. regionális hulladékgazdálkodási beruházásoknál) a valóságban nem igazán szolgálják a megelőzést (pl. újrahasználati központok terveinek tartalommal való feltöltése hiányzik). Növekedés orientált rendszerben nagyon nehéz a hulladékmegelőzést érvényre juttatni

- **Milyen hulladékmegelőzési indikátorok használatát tartja elképzelhetőnek?**

A hulladékmegelőzési indikátoroknál kulcsfontosságú a hibahatár, kis hatásokat kell mérni ezért viszonylag nagy pontosságú mérésekre van szükség. A HIR bár nem felhasználóbarát, de kellő aggregáltsági szinten megbízható adatokat lehet belőle kinyerni. Lokális indikátorok kipróbálására mintaprojektek lehet indítani.

A HIR még inkább háttérbe szorítása folyik, nincs erőforrás és akarat, hogy tovább működjön a jelenlegi formájában.

Az alternatív gazdasági mutatók léteznek, csak nem terjedtek el. Talán azért is, mert nem jó szembesülni a negatív tendenciákkal amit ezek kimutatnak.

Az önkormányzat a szükséges adatokat a felügyelőségtől kéri ki, ami a vállalkozások önbevallással szolgáltatott adataiból dolgozik, így nem látják át a rendszert és a valós számokat

- **Melyek azok a hulladékáramok, amik „leginkább csak a lerakó üzemeltetőknek hoznak hasznot” ? Hol a legkisebb az ellenérdekeltség a hulladékcsökkentésben?**

A veszélyes hulladékok minimalizálása sokak érdeke, gazdaságilag is.

Az illegális hulladéklerakás ellen széleskörű összefogást lehet létrehozni, ez csővégi megoldás, de a HKI megelőzés definíciójába valójában belefér.

- **Milyen lehetőségeket lát a veszélyes hulladék mennyiségének csökkentésére?**

A gyógyszeriparban többek között azért alkalmazzák a zöldkémiai eljárásokat, mert erős a gazdasági érdek a veszélyes hulladék mennyiségének csökkentésére.

- **További tartalmi javaslatok**

A műszaki cikkekre vonatkozó kötelező garanciális időt kéne növelni. Illetve azt az időtartamot, amíg ezekhez alkatrészt kell biztosítani a gyártónak. Élettartam növelés ösztönzése a kötelező jótállási idő jelentős növelésével (min. 3 év jótállás, min. 5 év szavatosság, és 10 év utángyártási idő), a tervezett elavulás nagyon erősen jelentkezik.

Újrahasználati központokat terveznek, mert kötelező a regionális projektekben a megelőzési elem. Pl. Pakson és Kaposváron várható ilyen, de konkrétum kevés van h ki és miből fogja működtetni. Az újrahasználati központok indítása jogszabályilag sem tisztázott, ez is egy átalakítandó terület. Az FKF beszállhatna a működtetésükbe, ha bizonyítható, hogy egy ilyen létesítmény csökkenti a lomtalanítás költségeit.

A lomtalanítás jelenlegi rendszerét sok oldalról támadják, érdemes egy jobb rendszerre javaslatot tenni. Például szelektív lomtalanítási akciók lebonyolítása, különböző típusú hulladékokra adott időkből gyűjtőpontok kijelölésével.

A segítségnyújtáson keresztüli ruhagyűjtés egy működő újrahasználati rendszer, ezt lehetne tovább ösztönözni.

Hulladék lerakási adó bevezetése Sokan támogatják, mégis elakadt. Nem érdemes arra várni, hogy „a társadalom megéri rá”.

Szemétdíj emelése, tömeg alapon kelljen fizetni Edényzet méret már elkezdett csökkenni, mérőeszközök is léteznek Vannak kidolgozott modellek a szemétdíj képzésére (pl. Humusznak is.)

Reklámhordozó papírok korlátozása, akár betiltani, hogy házhoz vigyék a nem kívánt reklámújságot.

Utánanézték, hogy van-e a kéretlen reklámhordozók terjesztése ellen felhasználható jogi szabályozás, nem találtak olyant, ami alapján tiltani lehetne. A konkrét multikat korlátozni, hogy így reklámozzák magukat, kis szakik felé engedékenyebben.

Ingyenes nejlonzacskó osztást betiltani, ahogy sok országban ez meg is történt.

Csapvíz, szóda kampány , inkább erre érdemes fordítani az energiát mint a betétdíjra (Kiegészítő információkkal együtt buzdítani az embereket, ásványvíz egészségtelen, csapvizet pihentetni érdemes.)

Hulladékok betétdíjassá tételével lehet igazán hatékony begyűjtést létrehozni.

Betétdíjas rendszer kialakítása az üvegcsomagolás esetén, üvegstandardok létrehozásával egy időben, sztenderdizálás! 3-4 -féle palack, regionális mosók, sok kis borászat összehangolása, legyünk ebben élenjárók!

Termék/ csomagolás minimális tömegarány meghatározása termékfajták szerint differenciálva.

Gyakorlati segédletek összeállítása a különböző szereplők számára, hogy hogyan előzhetik meg a hulladék keletkezését (mint pl. a Defra által kiadott Útmutató a hulladékos hierarchia alkalmazásához).

Ipari szimbiózis hatékony alkalmazását lehetővé tevő jogszabályi háttér kialakítása.

E-ügyintézés fejlesztése

Helyi termékek terjedésének elősegítése

PI. Szállodákban, kórházakban stb. a kis csomagolások (vaj, dzsem) megszüntetése, pl: tömbvajszelét használata Svédországban már működik, nálunk is működött ez korábban a higiéniai szabályok betartásával együtt.

Illegális lerakás szigorú ellenőrzése, és büntetése

Életciklus elemzés (LCA) követelményrendszer kidolgozása különböző stratégiai termékcsoporthoz.

+ A Humusz javaslatai célcsoportonkénti bontásban megtalálható: a nullahulladek.hu oldalon, az adott piktogramra kattintva, jobboldalt „A Humusz ajánlásai” menüpontban.

Előkészítés folyamata

- **Mi segít abban, hogy a NMP egy jól végrehajtható program legyen?**

Ahhoz, hogy a NMP valódi hatással rendelkező dokumentum legyen, minél több konkrétumot kell beleírni.

Tartalmazzon jogszabályi kötelezettségeket, az elvek lefektetése semmire sem elég, ilyenekből már Dunát lehet rekeszteni.

- **Hogyan tud elképzelni egy hatékony társadalmi egyeztetési folyamatot, milyen szerepet tudna vállalni ezekben mint érdekelt fél?**

Az egyeztetés módszere a fontos, adott pontokon kikérni az érdekelt felek véleményét majd felelős, szuverén döntést hozni. A javaslatokat vagy beépíteni, vagy indokolni h miért nekem került bele. Túl sokat sem jó vitatni egy témát, a termékdíj törvényt „szétegyeztetették” a lobbicsoporthoz, így nem hatékony.